

Závěr

Přestože od pádu komunistického režimu uplynulo již téměř dvacet let a z českého soudnictví se postupně díky mnoha reformám justice zrodil systém, jež naplňuje znaky moderního soudnictví, stále v České republice přetrvávají jisté problémy, se kterými se naše soudy potýkají, Nejvyšší soud ČR nevyjímaje. Hlavními problémy justice jsou především délka řízení, zvyšující se nápad v jednotlivých agendách a z toho pramenící počet nedodělků napadených věcí.

Hlavním účelem mé diplomové práce bylo mimo jiné též zhodnotit současnou situaci, v jaké se Nejvyšší soud nachází a jak se mu daří naplňovat jednotlivé sjednocovací funkce, jež jsou pro jeho činnost relevantní. Zaměříme-li pozornost na zhodnocení činnosti Nejvyššího soudu ČR od jeho vzniku, můžeme konstatovat, že v posledních několika letech prudce vzrostl počet věcí, které napadly, a to zejména v působnosti občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR, zároveň stagnoval, resp. v posledních dvou letech dokonce klesal počet soudců Nejvyššího soudu. Přes veškerou snahu soudců a jejich asistentů neustále stoupá počet nevyřízených věcí tížících toto kolegium Nejvyššího soudu a prodlužuje se tak nežádoucím způsobem délka soudního řízení. Soud by měl v první řadě změnit své vnímání v české justici a zachovat si svou exkluzivitu. Měl by vstupovat pouze do zásadních, složitých, rozporných a jinak výjimečných otázek a svou rozhodovací činností v těchto otázkách tak přispívat ke sjednocování rozhodovací činnosti nižších soudů. Současnou situaci, kdy je Nejvyšší soud často mylně považován za řádnou třetí instanci, a kdy na soud často chodí dovolání i v malicherných případech, by nevyřešilo ani další navýšení počtu soudců působících u dovolacího soudu, jež se nabízí jako jedno ze dvou možných řešení stávající situace.

Se zvýšením počtu soudců a dalšího odborného personálu jsou ovšem nutně spojeny nejen zvýšené požadavky na finanční prostředky

z rozpočtu ministerstva spravedlnosti, ale také nutnost rozšíření budovy Nejvyššího soudu, která je již nyní kapacitně plně vytížena. Druhým možným řešením, které se jeví jako lépe realizovatelné, je změna procesních předpisů, jež by omezila přípustnost nejpočetnější agendy Nejvyššího soudu, kterou je dovolání a snížil by se tak rozsah napadených věcí, které mají být přezkoumány v rámci dovolacího řízení. Nejschůdnějším řešením by ovšem byla zajisté kombinace obou nabízených přístupů.

Přestože byl Nejvyšší soud ČR ohledně své činnosti v minulých letech spíše podrobován kritice, domnívám se, že se za 15 let svého působení proměnil v instituci, o níž právem můžeme říci, že je jedním z nejdůležitějších garantů práva na spravedlivý proces v našem státě a výrazným způsobem přispívá ke sjednocování rozhodovací činnosti soudů nižších stupňů. Za poslední dobu též výrazně stoupla kvalita rozhodování Nejvyššího soudu, neboť se soudci naučili respektovat nejen nálezy Ústavního soudu, ale také judikaturu evropských soudů, jež s ohledem na přistoupení ČR do Evropské unie nabývá na významu.

Doufejme, že se v dohledné době podaří zrealizovat některé z nastíněných řešení, jež mají napomoci ke snížení počtu napadených věcí především v civilní agendě a Nejvyšší soud ČR se propříště bude zabývat pouze zásadními a složitými případy a kvalita jeho rozhodnutí, jimiž sjednocuje rozhodovací praxi nižších soudů, bude stále stoupat.